

POLITECHNIKA GDAŃSKA

**Jak unikać błędów, nieprawidłowości
przy realizacji projektów - POKL, POIS, POIG.**

Dział Projektów
Gdańsk, czerwiec 2014

- Głównym celem szkolenia jest minimalizacja popełnianych błędów i nieprawidłowości oraz przygotowanie pracowników PG do zamykania projektów okresu 2007-2013 oraz pisania wniosków i rozliczania projektów w okresie programowania 2014-2020.
- Szkolenie będzie również zawierało uwagi i spostrzeżenia z audytów i wizyt monitorujących przeprowadzanych przez Dział Projektów PG.

- Ryzyko jest to **zdarzenie zidentyfikowane**, którego prawdopodobieństwo wystąpienia można dokładnie określić.
- Ryzyko jest potencjalnym, **niepożądanym zdarzeniem**, które może spowodować, że cele projektu nie zostaną osiągnięte – co przekłada się na konsekwencje.

- ryzyko trzeba identyfikować i analizować **przed rozpoczęciem projektu**, potem jest za późno -konsekwencja - realizacja projektu się przeciąga – pojawiają się wydatki niekwalifikowalne.
- zarządzanie ryzykiem trwa aż **do zakończenia projektu i w okresie trwałości !**
- **nie istnieją projekty bez ryzyka.**
- zarządzanie ryzykiem może pomóc w uzyskaniu pewności, że **osiągniemy cel projektu.**
- powinno realizować się tylko projekty z „akceptowalnym” poziomem ryzyka.
- **WNIOSEK – ANALIZA RYZYK PROJEKTOWYCH PRZED ZŁOŻENIEM
WNIOSKU O DOFINANSOWANIE**
jest wskazana, niezbędna, obowiązkowa !

- nierealistyczny harmonogram, oparty na zbyt optymistycznych oszacowaniach nakładu prac,
- niższa niż przyjęta w planie efektywność pracy,
- złe zarządzanie zasobami, zwłaszcza w przypadku puli zasobów wspólnej dla wielu projektów lub projektu, uczelni lub partnerów,
- błędna estymacja nakładów rzeczowych (pracochłonność, ilość),
- niejednoznacznego, nieprecyzyjne określenie terminów,
- nieefektywny przydział i koordynacja zasobów ludzkich,
- nieefektywna komunikacja w projekcie – brak komunikacji w projekcie !!!.

- **procedury, technologie,**
- **normy i standardy** nieznanne lub nie wspomniane w umowie,
- **jakość sprzętu,** maszyn, urządzeń,
- **jakość prac badawczych** i analiz,
- **wybór dostawców i partnerów** (błędy w procedurach wyłonienia, zawodność, dodatkowe koszty, brak wykonanych przez partnera zadań,
- **efektywność i produktywność pracy,**
- **doświadczenie członków zespołu,**
- **dostępne zasoby.**

- źle oszacowane koszty kwalifikowane
- błędny założony sposób finansowania – montaż finansowy (opóźnienia w płatnościach transz, kredyty)
- terminy płatności nie związane z konkretnym zakresem prac (szczególnie przy zaliczkach),
- warunki płatności (ceny ustalone lub korygowane),
- brak zapłaty po wykonaniu pracy (brak akceptacji, niewypłacalność)
- kary (ryczałt, ograniczenia)
- zmienność przepisów prawnych (np. podatkowe VAT, PIT, CIT)
- zerwanie lub przerwanie umowy,
- problemy społeczne, posunięcia rządu i urzędów centralnych,

- obowiązujące prawo,
- zmiany wytycznych / interpretacji,
- lokalizacja,
- wady dokumentów,
- własność przemysłowa (technologie, knowhow),
- interwencja osób trzecich,
- posunięcia rządu i urzędów centralnych (przepisy)

- Obszarami wrażliwymi na wystąpienie nieprawidłowości na podstawie doświadczeń z okresu programowania 2004-2006 i 2007-2013 są:

1. Zamówienia publiczne i klauzula konkurencyjności, w tym w szczególności:

- niezastosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych lub klauzuli konkurencyjności,

- niedochowanie warunków związanych z udzieleniem np. błędne ogłoszenie o zamówieniu, niedotrzymanie terminów dotyczących ogłoszenia o zamówieniu lub terminu rozpatrywania ofert,

- nierówne traktowanie wykonawców – przygotowanie specyfikacji pod jednego dostawcę,
 - brak procedur dotyczących udzielania zamówienia,
 - zatajenie związków kapitałowych i osobowych z wykonawcą,
 - niewłaściwy tryb wyboru wykonawcy;
2. Przyznanie dofinansowania nieuprawnionemu beneficjentowi, w szczególności wskutek przedstawienia przez beneficjenta fałszywych dokumentów;

3. Refundacja wydatków niekwalifikowalnych, w tym w szczególności:

- podwójne sfinansowanie tego samego wydatku np. zrefundowanie podatku VAT podlegającego zwrotowi w oparciu o *ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług* (Dz.U. Nr 54 poz. 535 z późn. zm.), zrefundowanie wydatku podlegającego finansowaniu w ramach innego programu współfinansowanego ze środków publicznych,

- - błędne oświadczenie o kwalifikowalności VAT – błędne rozliczenie w projekcie i w rejestrze VAT,

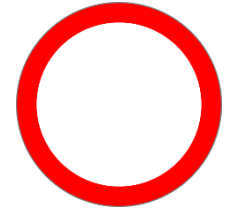
- wydatków niezwiązanych z realizowanym projektem, - (rozliczanie wynagrodzeń w projekcie pracowników niezwiązanych, kosztów pomieszczeń itp. z)

- wydatków nieuzasadnionych (związanych z realizowanym projektem, lecz zbędnych), (sprzęt potrzebny na etapie wniosku, a stojący w kartonach lub przypisany do osób nie z projektu)
- wydatków zawyżonych – często dotyczy to kosztów osobowych (inne stawki w jednostce wg dokumentów a inne w projekcie, nieujawniania otrzymanych rabatów,
- wydatków poniesionych na szkolenia, związanych z uczestnictwem osób formalnie niekwalifikujących się do udziału w szkoleniu, (błędy w rekrutacji skutkują na cały projekt)
- wydatków, które nie zostały faktycznie poniesione,
- nieuwzględnienie przychodów uzyskiwanych przez beneficjenta w związku z realizowanym projektem;

4. Przedstawianie we wniosku o płatność niekompletnej, nieprawidłowej lub sfałszowanej dokumentacji potwierdzającej poniesienie wydatków;
5. Brak realizacji przez beneficjenta działań przewidzianych w projekcie;
6. Wystąpienie nieprawidłowości w ramach innych projektów realizowanych przez beneficjenta w przeszłości.

•Do najtrudniejszych przypadków nieprawidłowości należą te, które wyczerpują znamiona przestępstw.

Wyróżniają się tu takie nadużycia jak:

- fałszerstwo dokumentów (przeróbki lub podróbki),
- przedkładanie fikcyjnych faktur,
- sporządzanie różnych wersji dokumentów,
- zamienianie dokumentów,
- brak zgodności kopii dokumentów z oryginałami,
- podawanie nieprawdziwych danych i informacji,
- poświadczenie nieprawdy
- podwójne wypłacanie beneficjentowi pomocy finansowej na ten sam projekt.

- 1.1 Nieścisłości i błędy we wniosku o dofinansowanie projektu w odniesieniu do wymogów Programu Operacyjnego (PO) – niekiedy założenia projektu odbiegają od możliwości realizacyjnych w strukturze PG.
- 1.2 Włączenie partnera, dodatkowe punkty za partnerstwo, które decydują o przyznaniu dofinansowania a późniejsze podejście do współpracy.
- 1.3 SYSTEMOWY - Brak systemowej bazy dotyczącej projektów by eliminować ryzyka: prawne, organizacyjne, zarządcze, finansowe, osobowe w zakresie projektu.
- 1.4 Opisany system zarządzania projektem w WODP wdrożony ale nie funkcjonujący. Funkcje - Kierowników projektu — i osób obsługujących - zarządzający asystent.
- 1.5 Brak analizy dotyczącej kwalifikowalności vs wykonywane rezultaty. VAT zarówno dla PG jak i partnerów.

- 1.6 Brak analizy pod kątem definicji środków trwałych, wyposażenia, aparatury vs wskaźniki i definicje. Brak dokumentów na doprecyzowanie definicji używanych na potrzeby WODP uzgadnianych z IP/IPII/IZ.
- 1.7 Błędne założenie remontowo-modernizacyjne vs cele projektowe i późniejsze wykorzystanie zgodnie z wytycznymi.
- 1.8 „Doklejony” wkład własny – „kreatywny” montaż finansowy.
- 1.9 Brak wielopoziomowej analizy w fazie pisania wniosku możliwości realizacji wskaźników.
- 1.10 Zdefiniowane w PO działanie/poddziałanie i jego cele muszą być realizowane w trakcie projektu i w okresie trwałości /dotyczy wskaźników produktu rezultatu etc./

- 2.1 Brak dbałości o procedury zarządzania projektem, dokumenty współpracy z Partnerem, delegacji działań.
- 2.2 Brak wiedzy po stronie osób realizujących projekt dotyczących informacji zawartej we wniosku, studium etc.– oświadczenie o zapoznaniu się z WODP, studium etc. w zależności od PO.
- 2.3 Błędne i nieprecyzyjne informacje dostarczane wewnątrz zespołu projektowego/między partnerami w stosunku do elementów realizacji projektów. Brak dbałości o interpretacje IP/IPII/IZ na „kontrowersyjne” inne niż w dokumentach PO zapisy.
- 2.4 Brak nadzoru nad wykonaniem wskaźników produktu w trakcie realizacji projektu i bieżących korekt studium i wniosku o dofinansowanie projektu.

- 2.5 Brak regulaminów i bieżącego nadzoru nad sprzętem, wykorzystywaniem zgodnie z celami projektowymi wyremontowanych/adaptowanych pomieszczeń. Brak procedur na przemieszczanie sprzętu. Brak przypisania odpowiedzialności za sprzęt i pomieszczenia.
- 2.6 Brak przygotowania niezbędnych regulaminów do operacjonalizacji udzielania Pomocy Publicznej (PP). Brak analiz na etapie WODP dot. występowania/nie występowania potrzeby transferu PP.
- 2.7 Brak bieżącego nadzoru nad dokumentacją finansową – dokumenty OT (przyjmowania środków trwałych) wystawione po okresie realizacji projektu nawet 1 rok po przyjęciu do użytkowania.

- 2.8 Brak bieżącego i zgodnego z zasadami prowadzenia monitoringu finansowego i rzeczowego w tym (brak rozdzielania zadań i delegacji części uprawnień na personel),
- 2.9 Brak dbałości o podstawową dokumentację ciał doradczych, komitetów etc.
- 2.10 Brak dbałości o ewidencję i oznakowanie nr inwentarzowymi oraz naklejkami promocyjnymi sprzętu,
- 2.11 Brak dokumentacji promocji, brak list obecności na spotkaniach.

- 3.1 Brak przygotowania projektu do płynnego przejścia z okresu realizacji do okresu trwałości – Procedura PG.
- 3.2 Całkowite lub częściowe zakończenie współpracy z osobami realizującymi projekt w dniu jego zakończenia – bez weryfikacji stanu zostawionej dokumentacji projektowej.
- 3.2 Brak procedur dotyczących funkcjonowania, użytkowania, zarządzania majątkiem projektowym po zakończeniu projektu.

- 3.3 Brak metodologii i procedury wyceny usług, wartości niematerialnych i prawnych – zarządzania sprzedażą w okresie trwałości. Przygotowania regulaminów udzielania PP lub jednoznacznych interpretacji, że projekt nie podlega pod PP.
- 3.3. Brak jednoznacznych ustaleń z partnerem w stosunku do podziału realizacji wskaźników oraz systemu zarządzania projektem w okresie trwałości.
- 3.4 Brak ustaleń w ramach bieżącego zarządzania projektem oraz minimalizowania ryzyka w zakresie podpisywania umów i porozumień.

- Kategoria 1 – projekt jest realizowany prawidłowo, potrzebne są niewielkie usprawnienia,
- Kategoria 2 – projekt jest realizowany co do zasady w sposób poprawny, ale potrzebne są usprawnienia
- Kategoria 3 – projekt jest realizowany w sposób częściowo poprawny, ale występują istotne uchybienia/nieprawidłowości, potrzebne są znaczne usprawnienia;
- Kategoria 4 – projekt jest realizowany w sposób częściowo poprawny, ale występują liczne, kluczowe uchybienia/nieprawidłowości, potrzebne jest niezwłoczne wdrożenie planu naprawczego,
- Kategoria 5 – projekt jest realizowany nieprawidłowo, co powoduje konieczność rozwiązania umowy o dofinansowanie.

- a) w ramach istniejących procedur występuje częściowy brak procedur realizacji projektu: archiwizacji, opisu procesów zarządczych projektu (błąd projektowy – Kategoria 3);
- b) nie występują dokumenty świadczące o bieżącym monitoringu zatrudnienia (zestawienia zatrudnienia) w projekcie oraz realizacji wskaźników (błąd projektowy – Kategoria 2/3);
- c) występują braki w kopiach dokumentów (np. Zarządzenia rektora dotyczące projektu pośrednio), powinny one być potwierdzone „za zgodność z oryginałem” oraz na kopiach powinno być wskazane miejsce przechowywania oryginału dokumentu (błąd projektowy – Kategoria 2);

- d) uchybienia w dokumentacji finansowej np.: daty w opisach faktur, podpisy pod sprawdzeniami dokumentów, spowodowane brakiem wpisów podczas wystawiania dokumentów lub błędy ludzkie występujące podczas wystawiania dokumentów (błąd systemowy – Kategoria 2/3);
- e) zestawienie rzeczowo-wartościowe zakupionego sprzętu oraz wyposażenia w celu identyfikacji sprzętu należy uzupełnić o oznaczenia zakupionego sprzętu (ewidencja środków trwałych oraz ewidencja ilościowa), część sprzętu zakupionego w ramach projektu nie została przypisana w ewidencji ogólnie politechnicznej do projektu (błąd systemowy – Kategoria 2/3);

- g) sposób odbioru częściowego oraz końcowego inwestycji jest niejednoznaczny, wątpliwy wobec poniesionych wydatków związanych z inwestycją – występuje brak wewnętrznej procedury odbioru inwestycji (błąd systemowy – Kategoria 2/3); występuje opóźnienie rozliczenia amortyzacji środków trwałych powodujące straty w budżecie PG; brakiem możliwości zawarcia skutecznej umowy ubezpieczenia mienia w okresie gdy jest ono użytkowane a niezaewidencjonowane; niepotrzebne narażenie PG na straty;
- h) nieaktualna i bez części informacji projektowych strona internetowa (błąd projektowy – kategoria 2);

- i) w fazie przygotowawczej projektu nastąpiło niedoszacowanie prac administracyjnych związanych z realizacją projektu, w związku z czym zespół projektowy jest nadmiernie obciążony pracą – może to powodować zarówno błędy jak też braki w dokumentacji oraz nadzorce nad projektem (błąd systemowy – Kategoria 2);

- j) nie jest przestrzegana procedura obiegu dokumentów związanych z realizacją projektów dofinansowanych z UE w kontekście weryfikacji korespondencji z instytucjami zewnętrznymi przez pracowników Działu Projektów (błąd projektowy – Kategoria 2);

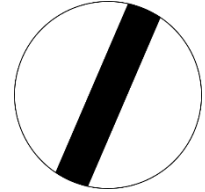
- k) luki w oznakowaniu sprzętu zarówno naklejkami promocyjnymi jak również oznaczeniami ewidencyjnymi sprzętu oraz brak należyte zabezpieczonego sprzętu poprzez regulaminów użytkowania zakupionego wyposażenia/aktywów trwałych (błąd projektowy – Kategoria 2/3);
- l) niekontrolowany dostęp osób trzecich do zakupionych aktywów (błąd systemowy – Kategoria 3);
- m) uaktualnienie polityki rachunkowości Jednostki (PG) w zakresie systemu księgowego TETA CONSTELATION dot. ewidencji środków trwałych i wyposażenia (okresu księgowania) (błąd systemowy – Kategoria 2);

Elementy błędów i nieprawidłowości stwierdzone podczas weryfikacji projektów przez Dział Projektów (wyciąg).

- n) w module środków trwałych systemu księgowego TETA CONSTELATION – brak możliwości weryfikacji „po projekcie” środków trwałych w ramach okresu trwałości projektu, identyfikacja zakupionych aktywów po zakończeniu projektu możliwa jedynie na koncie środków trwałych po przetworzeniu przez system. Rozwiązanie to jest opatrzone jednak dużym ryzykiem nie ujęcia wszystkich aktywów w takim zestawieniu (błąd systemowy – Kategoria 2/3).

- Uzupelnienie/zatwierdzenie ksiazki procedur w projekcie,
- Poprawienie komunikacji w zespole i wewnatrz politechnicznej ,
- Unikanie rutyny w zakresie przenoszenia praktyki z innych projektow, programow operacyjnych,
- Ocena „akceptowalnego” ryzyka projektowego vs zbytni optymizm przy konstrukcji WODP i wskaźnikow,
- Kaskadowanie uprawnień i prawidłowe przypisanie zadań projektowych pracownikom,
- Wdrażanie zaleceń poprzednich kontroli,
- Spotkania i wymiana informacji,
- Stworzenie wielowymiarowych baz danych,
- Większy nacisk na weryfikację całościową przed złożeniem wniosku o dofinansowanie – (analiza ryzyk finansowych i prawnych).

Miłego dnia

